Kostprijsonderzoek Wmo-dagbesteding arbeidsmatige leeftijd en adviestarieven 2028 Gemeente Zwolle

Concept
23-10-2026

Auteurs

Dr. ir. Niels Uenk
Noah Stolwijk Msc.

1. Aanleiding

De gemeente Zwolle wenst reële tarieven vast te stellen voor de Wmo-voorziening dagbesteding arbeidsmatige leeftijd. De directe aanleiding is een nieuw inkooptraject voor dit zorgproduct met als doel het overeenkomen van nieuwe contracten per 1 januari 2028.

Hiertoe heeft de gemeente aan PPRC de opdracht gegeven om kostprijsonderzoek uit te voeren. Deze rapportage beschrijft de uitgangspunten voor het reële tarief, de wijze waarop PPRC dit kostprijsonderzoek heeft aangepakt, de resultaten van het onderzoek en het daaruit voortvloeiende advies aan de gemeenten ten aanzien van het tarief.

2. Uitgangspunten en methodiek

2.1. Juridisch kader

Op grond van de AMvB reële prijs Wmo zijn gemeenten verplicht om voor Wmo-diensten een prijs te betalen die in een redelijke verhouding staat tot de kwaliteit van die voorzieningen. Hierbij moeten gemeenten rekening houden met (1) de kosten van de beroepskracht, (2) redelijke overheadkosten, (3) kosten voor niet-productieve uren als gevolg van ziekte, verlof, scholing en werkoverleg, (4) reis- en opleidingskosten, (5) indexatie van de reële prijs, en (6) overige kosten die voortvloeien uit de eisen die gemeenten aan een dienst stelt.

Uit jurisprudentie is verder duidelijk dat:

- gemeenten voldoende moeten motiveren en onderbouwen dat de door hen vastgestelde tarieven reëel zijn;
- gemeenten bij het vaststellen van reële tarieven rekening moeten houden met de lokale uitvoeringspraktijk.

Voorts is van belang dat een reëel tarief niet voor elke zorgaanbieder kostendekkend hoeft te zijn. Dat zou immers betekenen dat de zorgaanbieder met de hoogste kosten de prijs bepaalt.

Het kostprijsonderzoek beoogt daarmee om tarieven vast te stellen die in een **redelijke verhouding tot de kwaliteit** staan voor een **gemiddeld efficiënte zorgaanbieder**.

2.2. Methodiek kostprijs

Dit kostprijsonderzoek heeft als doel een reële tarief vast te stellen voor dagbesteding arbeidsmatige leeftijd zoals de opdrachtgever dit in 2028 zal inkopen.

De volgende producten vallen binnen de scope van dit onderzoek:

Zorgproducten	Declaratie-eenheid
Dagbesteding arbeidsmatige leeftijd Basis	Dagdeel
Dagbesteding arbeidsmatige leeftijd Specialistisch	Dagdeel

Tabel 1 – Zorgproducten binnen de scope van dit onderzoek

In opdracht van de gemeente Zwolle heeft bureau HHM in nog in Februari 2026 een kostprijsonderzoek verricht naar dagbesteding arbeidsmatige leeftijd. Aangezien dit onderzoek zo recent specifiek voor deze voorzieningen is uitgevoerd én de gemeente geen grote wijzigingen in de producten en voorwaarden wil doorvoeren, gaan we grotendeels uit van dezelfde uitgangspunten als HHM. Wij rekenen de kostprijzen door in het PPRC rekenmodel (wat op onderdelen tot kleine afwijkingen kan leiden). Wel is kritisch gekeken naar enkele kostprijsfactoren die in PPRC-kostprijsonderzoeken op basis van een kostenuitvraag bij zorgaanbieders afwijken.

Gezien de cao's GHZ en Sociaal Werk over het jaar 2027 nog niet bekend zijn, zijn de parameters geactualiseerd en herijkt voor prijspeil 2026. In Hoofdstuk 5 adviseren wij een passende indexatiewijze om te komen tot tarieven anno 2028.

3. Kostprijsmodel

Het in dit onderzoek gehanteerde kostprijsmodel is gebaseerd op de standaard VNG kostentool jeugdhulp 2026, wat ook voor Wmo-voorzieningen passend is. Tabel 2 biedt een overzicht van de verschillende kostprijsfactoren die in dit kostprijsonderzoek zijn meegenomen.

Factoren	Omschrijving
Loonkosten – de mix van functies, opleidingsniveaus en inschaling	Dit omvat de salariskosten van de hulpverlener(s) die worden ingezet om de diensten te verlenen. Loonkosten volgen uit de cao-inschaling en trede, deze zijn gekoppeld aan opleidingsniveaus.
Opslagen	Via opslagen houdt het model rekening met de vakantietoeslag, eindejaar toeslag en eventueel onregelmatigheidstoeslag.
Sociale lasten inclusief pensioenpremies	Dit betreft de werkgeverslasten als gevolg van verplichte verzekeringen en het werkgeversdeel van pensioenpremies.
Productiviteit	Dit betreft een correctie op de kosten voor niet-declarabele uren. Onder niet-declarabele uren vallen onder andere ziekteverzuim en verlof, tijd besteed aan scholing, administratie en overleg, en tijd die onverwachts niet declarabel is in verband met no show van de cliënt.
Overhead	De overheadkosten betreffen de kosten van de organisatie waarin de hulpverleners die ondersteuning bieden werkzaam zijn. Dit omvat de personele overhead (kosten van management en ondersteunende functies), en overige kosten (alle overige, materiële kosten zoals ICT-kosten) en tevens overige personeelskosten en reiskosten woon-werk. De overhead wordt berekend als opslagpercentage op directe personeelskosten.
Voeding, verzorging en overige hotelmatige kosten	De (eventuele) hotelmatige kosten, waaronder maar niet beperkt tot voeding, activiteiten tijdens dagbesteding, linnenservice en energiekosten.
Huisvestingskosten	De (eventuele) kapitaallasten instandhoudingskosten, inventariskosten en overige kosten die voortvloeien uit de locatie waar de hulp met verblijf plaats vindt. Deze kosten komen overeen met de ‘NHC’ en ‘NIC’ uit de Wet Langdurige Zorg.
Risico- en innovatie-opslag	Dit betreft een opslagpercentage voor marge, risico en innovatie.

Tabel 2 – Kostprijsfactoren

4. Opbouw tarief dagbesteding arbeidsmatige leeftijd

4.1. Inschaling per opleidingsniveau

Wij hanteren een opbouw waarin opleidingsniveaus relateren aan een gemiddelde inschaling in de cao-schaal. Ten aanzien van de cao-mix, opleidingsmix en inschaling per opleidingsniveau en trede nemen wij de uitgangspunten van het onderzoek van HHM over. Dit houdt in dat wij uitgaan van twee relevante cao's: Gehandicaptenzorg (GHZ) met een gewicht van 70% en Sociaal Werk (SW) met een gewicht van 30%. Tabel 3 geeft voor beide cao's de cao-inschaling bij de diverse opleidingsniveaus weer. Tabel 4 maakt de opleidingsmix voor het product inzichtelijk.

CAO / Niveau	GHZ	Sociaal Werk
MBO niveau 3	FWG 35	Schaal 4 50% Schaal 5 50%
MBO niveau 4	FWG 40 50% FWG 45 50%	Schaal 6 50% Schaal 7 50%
HBO	FWG 50 80% FWG 55 20%	Schaal 8 80% Schaal 9 20%

Tabel 3 – inschaling per opleidingsniveau en cao

De inschalingen waar HHM mee heeft gerekend wijken per opleidingsniveau (beperkt) af van de gebruikelijke uitkomsten van PPRC. De inschaling van HHM ligt net iets hoger. Voor de consistentie sluiten wij hier aan bij de uitgangspunten van HHM.

Zorgproduct	MBO 3	MBO 4	HBO
Dagbesteding arbeidsmatige leeftijd Basis	30%	65%	5%
Dagbesteding arbeidsmatige leeftijd Specialistisch	30%	65%	5%

Tabel 4 – opleidingsmix per product

Niet alle professionals zitten in de hoogste trede van de cao-schaal. Het uitgangspunt voor de periodiek-inschaling in dit onderzoek is 93% van het salaris in de hoogste reguliere trede van de schaal.

4.2. Opslagen

De opslagen zijn afkomstig uit de relevante cao's en de rekenwijze is in lijn met die van HHM. Voor de opslagen vakantietoeslag en eindejaarsuitkering is vastgehouden aan dezelfde cao-mix als in de bovenstaande paragraaf: 70% GHZ en 30% SW.

Opslag	GHZ	Sociaal Werk
Opslag vakantietoeslag	8,00%	8,00%
Opslag eindejaarsuitkering	8,33%	8,964%*

Tabel 5 – Opslagen vakantiegeld en eindejaarsuitkering

**De opslag voor eindejaarsuitkering in de cao Sociaal Werk heeft een andere grondslag dan de andere cao's. om in hetzelfde rekenmodel de opslag te verwerken, corrigeren we daarom de rekenfactor in plaats van de het rekenmodel.*

Voor de cao SW wordt aanvullend met 0,1% individueel keuzebudget (IKB) gerekend.

In de cao Sociaal Werk is ook een loonbaanbedrag en een tegemoetkoming in de kosten van de zorgverzekeraar opgenomen. Deze opslagen zijn naar het aandeel Sociaal Werk in de tarieven verrekend.

Doordat dagbesteding arbeidsmatige leeftijd in beginsel plaatsvinden tijdens reguliere werktijden is er geen sprake van onregelmatigheidstoeslag (ORT).

4.3. Sociale lasten

De opslag voor sociale lasten is gebaseerd op wettelijk verplichte percentages. Enkele percentages staan vast, andere kunnen variëren afhankelijk van de organisatie-omvang en inrichting. Om invulling te geven aan deze variatie nemen wij de keuzes van hhm over. De hoogte van de WAO/WIA premie gaat uit van een mix van 10% kleine werkgevers (6,77%) en 90% grote werkgevers (8,13%). Voor de WW is het uitgangspunt 75% vaste krachten (2,74%) en 25% flex-krachten (7,74%).

De hoogte van de verrekende transitievergoeding is gebaseerd op de inschatting dat (1) jaarlijks 25% van alle contracten aflopen of worden beëindigd op verzoek van de werkgever en (2) dat bij een derde van alle aflopende contracten een transitievergoeding aan de orde is.

Sociale premies	Waarde
WAO / WIA (IVA en WGA) incl. opslag kinderopvang	7,99%
WW (uitgangspunt 75% vaste krachten, 25% flex-krachten)	3,99%
ZVW	6,10%
WHK	1,81%
Transitievergoeding	0,23%
Totaal sociale lasten excl. pensioenpremies	**20,12%**

Tabel 6 - Sociale premies

De opslag voor pensioenpremies is gebaseerd op uitgangspunten uit het pensioenfonds zorg en welzijn 2026 en wordt gedifferentieerd berekend per functie in de functiemix op basis van onderstaande rekenparameters.

Factor pensioenpremie	Waarde
OP premie (werkgeversdeel + werknemersdeel) 2026	25,90%
AOW franchise 2026	€ 17.283
Werkgeversdeel OP (obv cao)	50,00%

Tabel 7 - Sociale lasten: pensioenpremies werkgever

4.4. Productiviteit

Het tarief dient rekening te houden met niet-declarabele activiteiten van de beroepskracht. Hiertoe onderscheidt het kostprijsmodel de volgende factoren:

- Verlof
- Ziekteverzuim
- Opleidingstijd
- Niet-declarabele tijd

Het uitgangspunt voor het berekenen van de productiviteit is 1878 werkbare uren op jaarbasis, waar de diverse factoren op in mindering worden gebracht. In Tabel 8 staan de factorwaardes waarmee gerekend is. We hebben de netto werkbare uren opgesteld conform de uitgangspunten uit diverse eerdere PPRC kostprijsonderzoeken. De som van verlof en ziekteverzuim blijkt nagenoeg hetzelfde als het uitgangspunt in het HHM onderzoek.

Voor de aftrek van niet-declarabele activiteiten sluiten we aan bij de keuzes van HHM uit het recente onderzoek.

Productiviteitsfactor	Waarde
Contracturen per jaar	**1878**
Verlof incl. feestdagen	240
Ziekteverzuim	149 (7,94%)
Netto werkbare uren	**1489**
Opleidingstijd	38
Overige Niet-declarabele activiteiten (totaal)	152 (8,1%)
Declarabele uren	**1299 (69,2%)**

Tabel 8 – Netto werkbare uren na aftrek generieke factoren

Bij dagbesteding is reistijd van hulpverleners niet aan de orde voor de productiviteit. No show is hier wel relevant, maar is verwerkt in de gemiddelde *effectieve groepsgrootte* waarmee wij in het tarief rekenen.

4.5. Overhead en overige kosten

Overhead hangt typisch samen met de zorgvorm en de sector waarin organisaties actief zijn. Bovendien is bekend dat het overheadpercentage varieert tussen zorgaanbieders. Wij nemen overhead als opslag op de directe kosten als uitgangspunt. Dit percentage is gebaseerd op de uitkomsten uit drie recente kostprijsonderzoeken waarbij PPRC heeft gerekend met een uitvraag onder aanbieders.[1] Wij nemen het gemiddelde van deze drie onderzoeken op basis van een uitvraag onder zorgaanbieders als uitgangspunt Hiermee komt het opslagpercentage voor overhead – inclusief overige personeelskosten – uit op 27,0%.

[1] PPRC Kostprijsonderzoek Wmo Coevorden en Borger-odoorn 2026: 28,7%, PPRC Kostprijsonderzoek Wmo regio Alkmaar 2025: 27,0%, PPRC Kostprijsonderzoek Wmo De Wolden, Hoogeveen c.s. 2025: 25,3%.

Factoren overhead en overige kosten	Dagbesteding arbeidsmatige leeftijd
Totale overhead en overige personeelskosten	**27,0%**

Tabel 10 – Opslag voor overhead

4.6. Risico en marge

Om de continuïteit van de aanbiedende organisaties te garanderen voor alle betrokken stakeholders dient er rekening gehouden te worden met financiële tegenvallers. Om deze financiële tegenvallers te kunnen opvangen is er een opslagpercentage van 2,0% opgenomen in de kostprijsberekening.

4.7. Groepsgrootte / effectief aantal cliënten per hulpverlener

Voor het vaststellen van de tarieven voor dagbesteding is het aantal cliënten per hulpverlener op de groep een belangrijker parameter. Bij de complexere vormen van dagbesteding kan een hulpverlener minder cliënten helpen waardoor er voor deze producten een hoger tarief nodig is. We gaan uit van de inzet van de hulpverlener van 4 uren per dagdeel op de groep met onderstaande gemiddelde effectieve omvang, waarin al rekening is gehouden met het aandeel no show dat conform de uitgangspunten in het contract niet declarabel is.

Product	Groepsgrootte (cliënten/hulpverlener)
Dagbesteding arbeidsmatige leeftijd Basis	8
Dagbesteding arbeidsmatige leeftijd Specialistisch	5

Tabel 11 – Gemiddeld aantal cliënten per hulpverlener dagbesteding

4.8. Huisvestingskosten en cliëntgebonden kosten

Bij dagbesteding zijn huisvestingskosten en cliëntgebonden kosten voor onder andere voeding en verzorging van toepassing. Voor de diverse intensiteiten worden dezelfde waarden gehanteerd. We sluiten hier aan bij het uitgangspunt van HHM.

Product	Huisvestingskosten	Cliëntgebonden kosten	Totale opslag
Dagbesteding arbeidsmatige leeftijd	€ 9,50	€ 1,90	€ 11,40

Tabel 12 – opslagen verzorgingskosten en huisvestingskosten dagbesteding

4.9. PNIL

Evenals HHM hanteren wij een opslag van 2,1% voor personeel niet in loondienst.

5. Resulterende tarieven

5.1. prijspeil 2026

Op basis van de vastgestelde kostprijsparameters zijn de tarieven berekend op prijspeil 2026. Deze tarieven staan in onderstaande tabel.

Zorgproducten	Tarief prijspeil 2026	Declaratie-eenheid
Dagbesteding arbeidsmatige leeftijd Basis	€ 46,34	Dagdeel
Dagbesteding arbeidsmatige leeftijd Specialistisch	€ 67,31	Dagdeel

Tabel 14 – Tarieven 2026

Duiding verschil tarieven HHM

Op twee vlakken wijkt de tariefstelling van PPRC af van de uitkomst van het kostprijsonderzoek van HHM. HHM rekent met 29,4% overhead en niet met 27,0% zoals PPRC. Daarnaast voegt HHM apart nog € 966 reiskosten woon-werk toe aan de kostprijs terwijl deze in dit onderzoek is opgenomen in de opslag voor overhead en overige personeelskosten van 27,0%.

5.2. Adviestarieven 2028

Om tot reële adviestarieven te komen voor 2028 is aanpassing voor kostenontwikkeling nodig. Wij adviseren de gemeenten om naar prijspeil 2027 te indexeren met de definitieve OVA (2027) voor het loongedeelte en met het definitieve prijsindexcijfer particuliere consumptie (PPC) (2027) voor het materiële gedeelte wanneer deze cijfers te zijner tijd bekend zijn. De gemeente kan dan middels de voorlopige OVA (2028) en de voorlopige prijsindexcijfer particuliere consumptie (PPC) (2028) een passend tarief op prijspeil 2028 berekenen. Voor beide indexaties achtten wij een gewogen index van 90% OVA en 10% PPC het meest passend. De definitieve OVA/PPC 2027 en voorlopige OVA/PPC 2028 zijn alle nog niet bekend op dit moment.

Kostprijsopbouw

Let op: voorbeeld rekenwaarden zijn gebaseerd op standaard wegingsprofiel

Product		Daghulp Arbeidsmatige dagbesteding Basis		Daghulp Arbeidsmatige dagbesteding Specialistisch	
Gewogen bruto maandsalaris			**€ 3.806,13**		**€ 3.806,13**
Totale uren (per jaar)	1878		1878		1878
Bruto uurloon			**€ 24,32**		**€ 24,32**
Opslag vakantiegeld	8,03%		€ 1,95		€ 1,95
Opslag eindejaarsuitkering	8,46%		€ 2,07		€ 2,07
Onregelmatigheidstoeslag		0,00%	€ -	0,00%	€ -
Overige vergoedingen	Mix € en %		€ 0,13		€ 0,13
Totaal bruto uurloon			**€ 28,47**		**€ 28,47**
Totale sociale lasten	20,12%		€ 5,73		€ 5,73
Totale pensioenslasten		8,76%	€ 2,49	8,76%	€ 2,49
Totale directe loonkosten			**€ 36,69**		**€ 36,69**
Opslag PNIL	2,10%		€ 0,77		€ 0,77
Correctie voor productiviteit		69,16%	€ 16,71	69,16%	€ 16,71
Opslag voor werk-werk reiskosten (€/uur)					
Directe kosten per uur v/d hulpverlener			**€ 54,16**		**€ 54,16**
Opslag overhead		27,00%	€ 14,62	27,00%	€ 14,62
Opslag risico	1,00%		€ 0,54		€ 0,54
Opslag marge	1,00%		€ 0,54		€ 0,54
Opslag innovatie	0,00%		€ -		€ -
Totaal opslagen			**€ 15,71**		**€ 15,71**
Kosten per uur v/d hulpverlener incl. opslagen			**€ 69,87**		**€ 69,87**
Correctie bezettingsgraad					
Gecorrigeerde kosten per uur v/d hulpverlener			**€ 69,87**		**€ 69,87**
Personeelsuren per declaratieeenheid		4	4	4	4
Groepsgrootte		8	8	5	5
Effectieve groepsgrootte		0,00%	8	0,00%	5
Huisvestings- en cliëntgebonden kosten		€ 11,40	€ 11,40	€ 11,40	€ 11,40
Type tarief		Kostprijs per dagdeel, per cliënt		Kostprijs per dagdeel, per cliënt	
Kostprijs		**€**	**46,34**	**€**	**67,30**
Kostprijs per uur, per cliënt		**€**	**11,58**	**€**	**16,82**

© 2026 VNG / PPRC B.V. / AEPB Onderzoek en Advies B.V. Alle rechten voorbehouden.